

STEDGIÐ

FRÁFLYTINGINI

Í Grønlandi og øðrum smásamfeløgum verður stórus dentur lagdur á eitt sterkt kappingareftirlit, sum er ein stórus samfelagsligur vinningur at halda prísunum niðri. Tað hava vit ikki í Føroyum, sigur **Heri á Rógvi** í kanning av kostnaðarstöði í Føroyum

Í **Grønlandi** og øðrum smásamfeløgum verður stórus dentur lagdur á eitt sterkt kappingareftirlit, sum er ein stórus samfelagsligur vinningur at halda prísunum niðri. Tað hava vit ikki í Føroyum, sigur **Heri á Rógvi** í kanning av kostnaðarstöði í Føroyum

Bæði vørur og tænastru eru nógv dýrari í Føroyum enn í **Danmark**. Danmark er fyrr staðfest sum dýrasta land í Evropa, men tað evropametið eigur Føroyar.

Evropa- met í prísunum

Vørur og tænastru eru dýrari í Føroyum – so mikið dýrari, at Føroyar eru dýrasta landið í Evropa at liva í.

Tað vísti kanning, sum **Heri á Rógvi**, búskaparfrøðingur, lat gera í 2010. Úrslitið av kanningini var, at keypiorkan hjá føroyingum var sum heild 14 prosent lægri enn keypiorkan í Danmark. Tað hevur fyrr verið staðfest, at Danmark er dýrasta land í Evropa at virka í, men tað evropametið eiga Føroyar.

Høvuðsorsøkin, at tað er munandi dýrari í Føroyum er, at tað er lítil og eingin kapping á avgerandi økjum. Nógv viðurskifti í Føroyum eru merkt av, at vit hava ein, tveir ella heilt fáar veitarar á økinum. Hetta er eisini fyri viðurskifti, sum hava stóran týðning fyri brúkaran.

– Tað ber við sær, at kappingin verður ov lítil og tað førir so aftur til hægri prísir enn neyðugt. Tað er ein sannroynd, at monopól og duopol føra til einsháttað útboð av vørum og tænastru og einsháttadar prísir. Marknaðarstöðan í Føroyum elvir til, at prísirnir verða hægri enn teir høvdu verið undir vanligum kappingarumstöðum, og tað er stak óheppið, at kappingin er so avmarkað, segði **Heri á Rógvi**, búskaparfrøðingur, tá.

uni

Barnatalið minkar í stórum

BARNATAL Burðartalið í Føroyum er nú so lágt, at tað merkist á ansingarstovunum í Havn og í Klaksvík, har trýstið er minkað munandi

Uni Holm Johannesen

Eina ferð vóru ov fá ansingarpláss. Nú eru tey ov nógv.

Barnatalið í størstu kommununum, Tórshavn og Klaksvík, minkar stútt og støðugt. Tað hevur nú serligar avleiðingar á ansingarøkjunum, har færri og færri børn eru. Seinasta árið hava dagstovnar latið aftur í høvuðsstaðnum, og í Klaksvík er ein arbeiðsbólkur settur at kanna, hvussu økið skal samskipast í framtíðini.

– Orsøkin er heilt einfalt, at árgangirnir eru minni, og trýstið á ansingarøkið er somuleiðis minkað munandi, sigur **Sigrun Vágstún**, sum samskipar barnaansingarøkið í Klaksvík.

Árliga føðitalið er nú minkað niður á 575, sum er gott og væl 400 minni, enn tá tað var størst í 1966. Samlaða føðitalið er nú so lítið, sum tað var fyrri 100 árum síðan, tá eini 18.000 fólk búðu í Føroyum.

Minka støðugt

Tórshavnar kommuna hevur trupulleikar við fólkatálinum. 243 børn vóru fødd í Havn í 2011. Tað vóru 19 færri enn í 2010, sum eisini var lágt í mun til ein vanligan árgang, sum hevur verið um tey 300. Í

mars 2011 var fyrri fyrstu ferð í fleiri mannaminni, at tað í høvuðsstaðarkommununi vóru fleiri deyð enn fødd.

Katrin Petersen er leiðari á barna- og ungdómsdeildini hjá Tórshavnar kommunu. Hon var ikki at hitta, tá Sosialurin ringdi til hennara í gjár, men hon hevur fyrr gjørt vart við stöðuna.

– Nú er hvørki bíðilisti til vøggustovu, barnagarð ella dagrøkt, so familjur, sum flyta til Havnar, fáa síni børn í ansing beinanvegin, segði Katrin Petersen við Sosialin í september í fjør.

Ein orsøk er, at barna-familjur fara av landinum, og aðrar barnafamiljur eru ikki komnar heim eftir kreppuna í 1990-árunum. Tað eru kortini dømi um familjur, sum flyta úr Havnini, har tað er bíligari at fáa hús.

Lága burðartalið hevur havt við sær, at heili 70 ansingarpláss og nøkur arbeiðspláss vóru skorin burtur í Tórshavnar kommunu í fjør.

Tað sama er galdandi í Klaksvík, har burðartalið minkaði við 23 børnum frá 2010 til 2011. Tørvurin er minkaður við gott og væl 10 prosentum seinastu árin.

BØRN

Færri og færri børn verða fødd í tveimum teimum størstu kommununum í landinum, Tórshavn og Klaksvík. Tað merkist serliga væl á ansingarøkinum

BØRN FØDD

	<u>Tórshavn</u>	<u>Klaksvík</u>
2005:	290	74
2006:	274	58
2007:	272	74
2008:	289	64
2009:	263	57
2010:	262	66
2011:	243	43